

*Intervenció del president de l'Institut d'Estudis Catalans
en la sessió d'obertura de la 78a Assemblea General
de la Unió Acadèmica Internacional, el 28 de maig de 2004*

L'Institut d'Estudis Catalans (Institut d'Études Catalanes) a été fondé en 1907 par Enric Prat de la Riba, alors président du Conseil Régional de Barcelone. Le but était l'étude de tous les aspects de la culture et de la science catalanes. Prat a sélectionné sept personnalités du monde du droit et de l'historiographie à ceux devaient s'y ajouter, peu après, deux autres groupes de personnes, l'un constitué par des scientifiques et l'autre par des littéraires.

Dès ses débuts, l'IEC a franchi les limites du territoire de la Catalogne *stricto sensu* pour étendre ses activités à toutes les régions de langue et de cultures catalanes. L'une des tâches principales de l'IEC a consisté à normaliser la langue catalane. Laquelle jusqu'à cette époque, ne disposait pas de critères grammati-

caux ni orthographiques uniformes prenant en compte ses différentes variétés.

Durant ce siècle d'existence, l'*Institut* a continuellement progressé, en dépit des difficultés que lui ont imposées les divers gouvernements dictatoriaux que l'Espagne a subi pendant de longues périodes. Malgré cela, l'*Institut* a développé sa tâche, qui a pu augmenter de manière significative avec l'instauration de la démocratie en 1975.

L'*Institut d'Estudis Catalans* est actuellement composé de cent cinquante membres permanents, de cinquante membres correspondants, et de vingt-six sociétés savantes qui fonctionnent sous son parrainage et représentent huit mille membres.

L'*Institut* est divisé en cinq grands départements: la Section Histori-

co-archéologique, la Section Philologique, celle des Sciences Biologiques, celle des Sciences et de la Technologie, et celle de la Philosophie et Sciences Sociales. Toutes ces sections fonctionnent comme de véritables académies. Leurs membres permanents sont issus de tous les domaines de la connaissance ; en outre, on remarquera qu'ils sont originaires non seulement de la Catalogne proprement dite sinon de toutes les régions de parler et de culture catalans, ce qui a été officiellement octroyé par un décret de 1976 édicté par le gouvernement espagnol.

L'Institut a donc un domaine transfrontalier; en effet, ses activités sont développées dans des régions faisant partie de différents états (l'Espagne, la France et Andorre).

Com vosaltres sabeu molt bé, l'IEC forma part de la Unió Acadèmica Internacional des de l'any 1922, dos anys després de la Primera Assemblea General celebrada a Brusselles el 1920, quan encara les ferides de la Gran Guerra no estaven cicatritzades.

Des del primer moment l'IEC va acollir amb il·lusió i entusiasme l'objectiu que la Unió Acadèmica Internacional es proposava assolir, és a dir: «la cooperació internacional per fer progressar, mitjançant recerques i publicacions collectives, les ciències cultivades per les acadèmies i institucions científiques participants: ciències filològiques, arqueolò-

giques i històriques, ciències morals, polítiques i socials».

Il·lustres membres de l'IEC van participar en aquella primera etapa de la UAI i en els primers treballs d'aquells anys. Els noms, entre d'altres, de Pere Bosch i Gimpera, de Josep Puig i Cadafalch, de Ramon d'Alòs-Moner, de Josep Serra i Ràfols, de Nicolau d'Olwer, que va ser president de la Unió Acadèmica Internacional en el trienni de 1935 a 1937, estan ben lligats a la història de la vostra institució.

L'IEC estarà sempre agraït al suport que la Unió Acadèmica Internacional li va donar durant els llargs anys de repressió a la llengua i a la cultura catalanes que Catalunya va patir durant els quaranta anys de dictadura franquista. L'acolliment que en aquells anys la vostra federació d'acadèmies ens va donar en la persona de Ramon Aramon i Serra i després de Joan Ainaud i de Lasarte van ser força decisius per a la supervivència i posterior desplegament, ja en democràcia, del nostre Institut.

L'Institut d'Estudis Catalans ha col·laborat i continua col·laborant activament en diversos programes de la UAI:

El Corpus Vassorum Antiquorum, un dels primers projectes engegats per la Unió Acadèmica Internacional, en el qual l'Institut d'Estudis Catalans ha publicat quatre volums que contenen la ceràmica grega dels museus de Barcelona, Ullastret i Eivissa.

El *Dictionaire du latin medieval*.

La *Tabula Imperii Romani*, la part catalana de la qual va ser publicada el 1998.

La *Forma Orbis Romani*, de la qual l'Institut d'Estudis Catalans en va publicar un primer volum el 1928, i ara se n'han reprès els treballs.

El *Corpus Philosophorum Medii Aevi*, del qual hem treballat en l'edició de les *Obres espirituals d'Arnau de Vilanova*.

El *Corpus Vitrearum Medii Aevi*, del qual l'Institut d'Estudis Catalans ha culminat ja la part catalana amb cinc esplèndids volums.

El *Corpus des troubadours*, en el qual els investigadors catalans van ser molt actius, però que ara potser caldria tornar a dinamitzar.

El *Corpus Antiquitatum Americanensium* (o *Corpus des antiquités précolombines*), programa de la Unió Acadèmica Internacional que va iniciar Bosch i Gimpera, des del seu exili de Mèxic, i que ens permet lligar una relació que esperem que sigui molt fructífera amb les acadèmies de Mèxic, l'Argentina i tots els països del continent americà.

El *Lexique de paléographie et codicologie*.

El *Corpus international des timbres amphoriques*.

No us vull cansar amb els detalls de la nostra col·laboració, que vosaltres d'altra banda ja coneixeu bé. Però sí que

voldria remarcar que l'Institut d'Estudis Catalans continua interessat a potenciar la tasca de col·laboració internacional que vosaltres encarneu. I, per tant, en la mesura que es pugui i en la mesura que la nostra aportació pugui ser fructífera ens proposem col·laborar en els nous projectes de la Unió Acadèmica Internacional, com els que aquí heu debatut amb gran interès aquests dies i us proposeu tirar endavant: el de *Drets i dignitat de la persona humana. Aspectes històrics culturals i socials* i el de *La Xina i el món mediterrani. Fonts arqueològiques i documents escrits fins al segle X*.

No cal dir que des de la nostra perspectiva veiem amb esperança el creixement que la Unió Acadèmica Internacional ha tingut en els darrers anys, estenent la seva presència a molts nous països i convertint-se en una institució que abraça les diferents civilitzacions del planeta. El món actual necessita aquesta cooperació i aquest diàleg, especialment en el camp de les ciències humanes i socials. Per això, ens posem a la vostra disposició i esperem que la vostra tasca, que també és nostra, doni fruits útils per a tota la humanitat.

Voldria també recordar i assenyalar que la invitació que l'Institut d'Estudis Catalans va fer ara fa quasi dos anys a la Unió Acadèmica Internacional perquè portéssiu aquesta Assemblea a Catalunya, va ser, en part, condicionada per la celebració a Barcelona del

Fòrum Universal de les Cultures, iniciativa que amb la col·laboració de la UNESCO ha concentrat a Barcelona nombroses exposicions i manifestacions multiculturals, que van també en el sentit de fer avenços significatius en la necessària solidaritat entre els diversos pobles del món.

Benvinguts, doncs, a Catalunya. Benvinguts a Barcelona. Que la vostra estada entre nosaltres us sigui gratificant, que els vostres treballs en aquesta Assemblea siguin molt profitosos i que pugueu gaudir de l'acolliment de les ofertes culturals que el nostre país i la nostra ciutat us ofereix.